

ning end andre erhverv drage fordel af det meget markante rentefald, der er sket i 1983.

Siden november 1980 har der været adgang for landmænd til at optage såkaldte rentetilpasningslån, hvor renten varierer gennem lånets løbetid og ydelsen fastsættes for en 5-årig periode ad gangen. Kun få landmænd har imidlertid benyttet sig af denne ordning.

Landbrugets samlede nettorenteudgifter har i perioden 1975-82 udvist en stigning med godt 150

pct. svarende til, at nettorenteudgifterne for 1981/82 var nået op på godt 8,2 mia kr., medens famili- indkomsten i landbruget i samme periode kun steg med godt 60 pct. til ca. 100.000 kr. Indkom- sten for landbruget alene - d.v.s. excl. indkomst fra andre erhverv - har udviklet sig endnu svagere. Fra 1981/82 er der dog tegn på tydelig fremgang i indtjeningen.

Efterfølgende er vist udviklingen i landbrugets nettorenteudgifter.

Tabel 1
Landbrugets nettorenteudgifter fra 1976/77 til 1981/82

	1976/77	1977/78	1978/79	1980/81	1981/82
Nettorenteudgifter og låneomkostninger, mia kr.	3,0	3,7	4,8	6,2	8,2

Kilde: Landbrugsministeriet.

Denne meget betragtelige stigning i erhvervets renteudgifter skyldes imidlertid ikke alene den høje rente, men også betydelige nettoinvesteringer

især i årene 1977-79, hvor erhvervets bruttoinvesteringer nærmer sig halvdelen af bruttofaktorindkomsten.

Tabel 2
Det procentvise forhold mellem bruttoinvesteringer og bruttofaktorindkomst i landbrug og industri

	1975	1976	1977	1978 pct.	1979	1980	1981
Landbrug ¹	36,7	41,1	38,4	40,3	48,7	37,7	21,7
Industri ²	11,1	12,3	11,6	11,0	11,1	11,9	10,4

¹) Såvel bruttofaktorindkomsten som bruttoinvesteringerne er opgjort for landbrugssektoren i snæver forstand d.v.s. excl. gartneri m.v.

²) Bruttoinvesteringerne er opgjort for industrivirksomheder med mindst 6 beskæftigede, mens bruttofaktorindkomsten er baseret på erhvervskoden »fremstillingsvirksomhed«, d.v.s. industrivirksomheder samt visse håndværksvirksomheder.

Kilde: Danmarks Statistik.

Kombinationen af den stærkt stigende rente, den meget markante mængdemæssige stigning i investeringer, samt forringede prisrelationer ved overgangen fra 1970'erne til 1980'erne medførte store økonomiske vanskeligheder for erhvervet.

Disse vanskeligheder blev søgt afhjulpet ved en række økonomiske foranstaltninger til fordel for erhvervet, jfr. nedenfor under 3. Det er karakteristisk, at ordningerne blev successivt udbygget, ef-

terhånden som de økonomiske vanskeligheder viste sig langt mere omfattende end oprindelig antaget.

Ordningerne sigtede i det væsentligste på hurtigt at tilføre erhvervet likviditet samt at animere til en mere hensigtsmæssig finansiering af leverandørgæld m.v. og gennemførelse af akkorder. Navnlig den negative indkomstskat medfører en betragtelig likviditetslettelse, medens det egentlige statsluskud er væsentligt lavere: